

EL LLENGUATGE

15/VIII/1976

Tres peus

Trespeus i tripode es poden considerar sinònims encara que no sempre siguin intercanviables. Segons la normativa, d'un tripode també en podem dir un trespeus, però del que entenem usualment per un trespeus no en podem dir un tripode. Es fàcil de veure que tant trespeus com tripode són mots composts, però que trespeus és un mot de formació popular, per aglutinació d'un numeral i un substantiu catalans, i en canvi tripode és un mot de formació erudita, constituït amb elements llatins, que tenen un significat equivalent al dels que formen el mot popular. Representen, així, un exemple molt il·lustratiu d'aquest doble procediment paral·lel de formació de mots. No resulta, per tant, gens estrany que trespeus sigui el nom que designa un objecte d'ús tradicional, el «cèrcol de ferro amb tres peus, per a posar al foc paelles, peroles, etc.», i tripode serveixi per a designar un objecte modern d'aplicació tècnica: «suport de tres cames, sovint plegables o telescòpiques, per a instruments geodèsics, fotogràfics, etc. portàtils».

Com hem dit, s'admet també l'ús secundari de trespeus amb aquest darrer sentit. Però no és lícit, com algú vol fer, de refusar la forma tripode al·legant l'existència d'una altra de més genuïna i tradicional. El fet de comptar amb la forma popular trespeus no ens ha privat d'obtenir-ne una altra de culta, llatinitzant, con tantes més n'hem obtingut de formació semblant, que s'han incorporat al llenguatge comú.

Com que la pronunciació d'aquests mots cultes acabats en e àtona sempre sofreix vacil·lacions —ja ens hi hem referit més d'un cop— diguem que tripode, en el català oriental, rima amb antípoda.

ALBERT JANE